

Kliiniline küsimus nr 13

Kas lapse arengu toetamiseks kõikide perede toimetulekut rutiinselt hinnata standardiseeritud hindamisvahendiga (PSOC, FFSS) vs kliiniline intervjuu vs hindamata jätmine?

Töörühma soovitus:
Tugev soovitus, mõõdukas tõendatus
Pöörake tähelepanu pere toimetulekule ja vanemlusele igal visiidil.

Soovitage esmakordselt lapsevanemaks saanutel ja lapsevanematel, kelle lapsel esinevad käitumuslikud või emotsionaalsed probleemid täita vanemlikku tõhusust ja rahulolu hindav (PSOC) test, mis on kasutamiseks 2-12 aastaste laste vanematele. Vajadusel kaasake lastekaitse- või sotsiaaltöötaja, kes suunab lapsevanemad vanemlusprogrammi.

Soovituse tekst

- Tervisekontrollidel pöörake/ärge pöörake tähelepanu perede toimetulekule ja vanemlusele.
- Vanemliku tõhususe ja rahuloluga (PSOC) testi soovitage/ärge soovitage täita esmakordselt lapsevanemaks saanutel või lapsevanematel, kelle 2-13-aastaselt lapsel esinevad käitumis- või emotsionaalsed probleemid. Vajadusel kaasake lastekaitse- või sotsiaaltöötaja, kes suunab lapsevanemad vanemlusprogrammi.

Patsient/sihtrühm	Kõik emad, kellel on alla 12-aastased lapsed		
Sekumine			
Tegur	Otsus	Selgitus	
<p>Väga hea või keskmise kvaliteediga tõendusmaterjal (kas tõendusmaterjal on väga kvaliteetne?)</p> <p><i>(Mida kõrgem on tõendusmaterjali kvaliteet, seda tugevam on soovitus)</i></p>	☐ Jah ☒ Ei	<p>Mõningad mõõduka kvaliteediga süstemaatilised kokkuvõtted</p> <p>Enamus tõendusmaterjal pärineb üksikutest uuringutest ning ravijuhenditest. Uuringutes kasutatiperekonna hindamiseks kas Family Functioning Style Scale või Parenting Sense of Competence Scale.</p> <p>Enamus uuringutes on kasutatud leidnud PSOC instrument, kui uuringud imikutega perekondades on näidanud, et mõõdiku valiidsus on liiga madal selle kasutamiseks praktikas imikutega perekondades, kuid vanematel lastel on sobilik kasutada.</p> <p>FFSS on küll kõrge reliaablusega, ka teostatud uuringutes imikutel, kuid kahjuks on selle kasutamise kohta vähe uuringuid.</p> <p>Üheski uuringus ei olnud välja toodu, millal oleks õige aeg instrumenti kasutada.</p>	

		Ravijuhendites ei ole välja toodud instrumenti, kuid on soovitatud hinnata perekonna tugevusi ja funktsioneerimist nii vastündinutel, 2-, 4-, 6-, 12- ja 18-kuuselt, kuid pole välja toodud hindamisinstrumenti. Kui lapsel esinevad käitumis- või emotsionaalsed probleemid, tuleks hinnata vastavalt vajadusele ka 2 kuni 13- aastaseid lapsi	
--	--	---	--

Kindlustunne kasude ning kahjude ja koormuse tasakaalu suhtes (kas on kindlustunne?) <i>Mida suurem on erinevus soovitatavate ja soovimatute tagajärgede vahel ning kindlustunne selle erinevuse suhtes, seda tõenäolisem on tugev soovitus. Mida väiksem on tegelik kasu ja mida väiksem on kindlustunne selle kasu suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus</i>	☐ Jah ☐ Ei	Tõendusmaterjalilis olulisi erinevusi ei leidunud.	
--	---	--	--

Kindlus või sarnasus väärtustes (kas on kindlustunne?) <i>Mida suurem on varieeruvus või ebakindlus patsiendi väärtuste ja eelistuste suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik või nõrk soovitus.</i>	☐ Jah ☐ Ei		Töörühm otsustas, et patsiendile pakub rohkem väärtust Ja vähem väärtust
--	---	--	---

Ressursi tähendus (kas tarbitud ressursid olid väärt oodatavat kasu) <i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i>	☐ Jah ☐ Ei		Testi täidab lapsevanem. Eneseanalüüsi haldamise lihtsus ja kulutõhusus teevad sellest atraktiivse vahendi, aga kõrvalekalded vastamistes ei pruugi kajastada lapsevanema(te) tegelikku käitumist (Pritchett, R jt 2011) Tervise Arengu Instituut viib läbi vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ koolieelset põhiprogrammi ja jätkuprogrammi. Koolitusi
---	---	--	---

		<p>korraldatakse eesti ja vene keeles koostöös kohalike omavalitsustega. Programm on saanud alates 2018. aastast ka riikliku rahastuse.</p>
<p>Soovituse üldine tugevus</p> <p><i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i></p>	<p>Net benefits = the intervention clearly does more good than harm.</p> <p>Trade-offs = there are important trade-offs between the benefits and harms.</p> <p>Uncertain trade-offs = it is not clear whether the intervention does more good than harm.</p> <p>No net benefits = the intervention clearly does not do more good than harm.</p>	